

Nogmaals „Eerlijkheid in het huwelijk“

Met grote belangstelling heb ik de artikelen over „Eerlijkheid in het huwelijk“ in „Spartacus“ gevolgd en ik zou er niet aan gedacht hebben mij in deze discussie te mengen, als ik in de hele opvatting van dit probleem (?) niet één ding gemist had, n.l. de marxistische opvatting en daarom kom ik de redactie van „Spartacus“ vragen voor het volgende een plaatsje in te ruimen. Wel mogen de meningen in de bond verdeeld zijn over de eerlijkheid in het huwelijk, zoals wij dit momenteel kennen; over de marxistische opvatting, dat met het veranderen van bestaande maatschappelijke verhoudingen ook de bestaande huwelijksverhoudingen zich volkomen zullen wijzigen, kunnen wij het volgens mij wel eens zijn.

Wij marxisten weten, dat het monogame huwelijk met de burgerlijke maatschappij gegroeid is. Immers bij andere maatschappelijke verhoudingen was het monogame huwelijk niet het hoogste goed. Was het in het feodale tijdperk in veel streken niet heel vanzelfsprekend, dat de kasteelheer bij het huwelijk van zijn horigen de eer-

(vervolg van pagina 7)

worden. Of de uitgaven voor leger en vloot zouden geschrapt kunnen worden. Voor zulke „oplossingen“ voelt de bezittende klasse echter niets. Ook kan de staat de salarissen der staatsambtenaren of de uitgaven voor onderwijs en sociale diensten besnoeien. Maar voor die „oplossingen“ voelt de arbeidersklasse weer niets. En gezien de reeds algemene ontevredenheid, wil de bezittende klasse het hier nog niet op een directe krachtproef aan laten komen. Voorlopig bewandelt ze dus de weg van de geleidelijke afbraak of het uitstellen van de werkelijke vernieuwingen. De staat moet tijd winnen, om de kasten van de staatssanering geleidelijk op de bevolking te kunnen verhalen. Dit tijd winnen gebeurt dan, door de tekorten aan te vullen met nieuwe leningen op korte termijn. Wel moeten dan de geleende sommen met rente teruggegeven worden, zodat langs deze weg de tekorten juist toenemen, maar in de gewonnen tijd kan dan langs andere weg bezuinigd worden, ten koste van de arbeidende bevolking. Of in die tijd kunnen misschien de staatsinkomsten stijgen, doordat door verhoogde productie meer winst in de bedrijven gemaakt wordt, zodat dividendbelasting en dergelijke grote baten opbrengen. Zo staat het weer „gezonder“ maken van de staatsfinanciën in het nauwste verband met de verscherpte uitbuiting van de arbeidende bevolking. Een verscherpte uitbuiting dus, o.a. de enorme betalingen van aflossing en rentedienst op de staatsschulden aan onze couponnetjes-knippende „medeburgers“ te kunnen voldoen.

(wordt vervolgd).

ste bruidsnacht met de bruid doorbracht? Heeft er niet nog veel vroeger in de periode van het matriarchaat een grote vrijheid voor de vrouw bestaan? Was veel wijverij in bijna alle tijden niet het recht der bezittende klasse, d.w.z. der rijken dezer aarde? En ook nu, in deze kapitalistische maatschappij, is dit niet afgeschaft, ook al is de bigamie strafbaar. Hoeveel patroons hebben niet een verhouding met hun secretaresse? Bijna elke man, die het betalen kan, heeft naast zijn wettige ook nog zijn onwettige vrouwen. Maar voor de grote massa is het monogame huwelijk nog altijd een door god gewijd sacrament; immers in de beslotenheid van het gezin moet de man zich herstellen van de vermoeienissen van zijn dagelijks werk, om energie op te doen die er nodig is voor zijn heruitbouwde uitbuiting. Maar vooral in het huwelijk, de maatschappelijke instelling, die de verantwoording draagt voor het opgroeien van het nieuwe geslacht.

Wel worden er in tijden van oorlog seksuele vrijheden toegestaan; dat is voor oorlogvoering nu eenmaal noodzakelijk. In het kapitalisme zelf hebben ook tengevolge van crisis en oorlog verschuivingen plaats gevonden. Er is vermindering van kapitaal gekomen; ook kapitalisten zijn ten onder gegaan en nieuwe zijn ontstaan. Zo kan men o.a. de vele echtscheidingen in de betere kringen verklaren. Veel huwelijken hebben hun veilige economische basis verloren, vandaar echtscheiding en nieuw huwelijk. Dit zijn verschuivingen, maar geen principiële veranderingen van het monogame huwelijk. In tegendeel, het monogame huwelijk moet blijven bestaan als een der pijlers waarop de kapitalistische uitbuiting rust.

ONTHULLING VAN HET MONUMENT

De onthulling van het monument en het bijzetten der urnen van H. Sneevliet en negen andere Kameraden, zal plaats vinden op Zaterdag 9 November 1946, te Westerveld, na aankomst van de trein, welke om 13.13 uur vertrekt uit Amsterdam (C.S.).

Kaarten voor de plechtigheid in de aula, zijn op schriftelijke aanvraag verkrijgbaar bij den Secretaris van het Comité.

Voor mij is het probleem „eerlijkheid in het huwelijk“ dan ook verder niet discutabel. Want hoe kunnen wij over eerlijkheid praten, als de grondslag door en door oneerlijk is. De economische afhankelijkheid van de man, maar vooral ook van de vrouw in het huidige huwelijk, is zo, dat wij onder deze verhoudingen alleen voor

ons zelf van geval tot geval een conclusie kunnen trekken. Pas als en de man en de vrouw economisch vrij van elkander zullen staan, als een vrouw niet meer als een slavin aan haar gezin gebonden zal zijn, als zij zich niet meer hoeft te verkopen voor geld in het huwelijk en daar buiten, als wij mensen niet meer in kleine hokken gestopt zullen worden, omdat wij getrouwd zijn en economisch geborgen (god helpe ons de brug over) zoals nu het geval is, pas dan, als de maatschappelijke voorwaarden aanwezig zijn, kan er sprake zijn van eerlijkheid in ons liefdesleven, omdat men dan pas werkelijk vrij zijn partner zal kunnen kiezen. Dit was wat ik in voorgaande artikelen miste en wat ik meen, dat toch in „Spartacus“ gezegd moet worden.

WAT ONS OPVIEL

Tussen 15 Juni en 15 Juli zijn in Amerika volgens het Bureau van Arbeid-statistieken de prijzen van voedsel 13.08% gestegen; de kosten van onderhoud in het algemeen 5.5%. De grootste sprongen zijn gemaakt door de prijzen van het vlees (30% in de hoogte), boter (32%) en melk (15%). Het is een bekend feit dat de schattingen van dit bureau zeer conservatief zijn; bovendien zijn de prijzen sinds 15 Juli nog meer de hoogte in gegaan. Deze verhoogde prijzen treffen natuurlijk den arbeider het meest daar het grootste gedeelte van zijn loon juist voor zulke dingen als vlees, boter en melk wordt uitgegeven (Door de stijging in de prijzen van de drie genoemde voedingsmiddelen met die van het algemene levensonderhoud te vergelijken, kan men gemakkelijk zien dat zeer veel andere artikelen weinig of niet duurder moeten zijn geworden. D.R.).

Dezelfde week dat de bovengenoemde cijfers werden gepubliceerd maakte Reconversion Director John Steelman bekend, dat hij heeft besloten loonsverhogingen niet toe te staan; in het bijzonder heeft hij afgeslagen een verzoek van de arbeiders in de Pacific Coast hout-industrie om 1/2 cent per uur loonsverhoging. Reken dus maar zelf uit: dezelfde lonen plus verhoogde kosten, dat is samen loonsverlaging.

Vertaald en verkort naar een artikel in Labor Action, 19 Augustus, 1946.

Vreemde berichten

Het Apeldoorns Dagblad van 26-9-46 maakt melding van het feit, dat het Nederlandsche Bantam met de lading mosterd en phosphorgas, dat vernietigd moest worden, in de diepte is verdwenen. Wie kan ons inlichten wat de bedoeling van dit transport is geweest?

2 November 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 44

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur:
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Alle gelden naar Uitgeverij „De Vlam“
postgiro 168797 te Amsterdam

De grote verandering

Vaak is de vraag opgeworpen of de Indonesische Republiek wel een zelfstandig leven had kunnen ontwikkelen, indien de Nederlanders of de Engelsen direct zouden zijn geland. Zeer velen, ook de zgn. „progressieven“ zijn vaak bereid een bevestigend antwoord te geven. Afgezien van het feit, dat het beantwoorden van deze vraag feitelijk zinloos is, bewijst het bestaan van de republiek, dat het wegvallen van de zwaarste druk voldoende was om tot die ontplooiing te komen, waartoe zij zich nu heeft ontwikkeld.

Er is in ons blad reeds op gewezen, hoe de aarzelande Soekarno en Hatta onder de dreiging van „een opstand over heel Java“ de republiek tenslotte uitroepen. Het was de niet te stuiten druk van onder-op, die de Republiek deed ontstaan, en reeds van de aanvang af hadden de leiders de grootste moeilijkheden, de beweging in „ordelijke“ banen te leiden.

Dit laatste is te wijten aan het feit, dat de belangrijkste regeringspartij, de zgn. Partai Sosialis, waartoe ook Sjahrir behoort, nog kort geleden zeer weinig invloed in de Indonesische arbeidersklasse had. Het grootste deel van de partij wordt gevormd door ambtenaren en intellectuelen. Een ander steunpunt vindt deze partij in de belangrijke boeren-organisatie, de zgn. Barisan Tani Indonesia. Onder de revolutionaire gezinde en georganiseerde arbeidersklasse had de regering zo goed als geen invloed. Veel meer waren het juist haar tegenstanders, n.l. de communisten en Tan Malakka, die de basis van hun macht in de arbeidersklasse vonden.

Wijl de Barisan Boeroeh Indonesia dit reeds was. Zij organiseerde dus niet alleen arbeiders, die lid van haar waren, maar reeds gehele bedrijfspersonelen.

Daarmee is echter het belang van de B.B.I. nog niet voldoende belicht. Zij immers is het geweest, die voor een belangrijk deel de mogelijkheid heeft geschapen de bedrijven in staatseigendom te brengen. Dit gold niet alleen voor de bedrijven, die in het bezit waren van Nederlanders; ook Chinese en Indonesische bezittingen werden door haar onteigend. Dit ging meestal zo, dat het bestuur van de vakvereniging het bedrijf in naam van de staat overnam. Ondervond men bij dit proces veel tegenwerking, dan werd niet zo lang gestaakt tot de ondernemer verdween. Ook ging men vaak genoeg tot revolutionaire bedrijfsbezetting over. Het bedrijf werd dan onder beheer gesteld van de leiding der vakverenigingen, terwijl de bedrijfsleiding werd uitgeoefend door arbeiders uit de vakbeweging zelf. Op deze wijze werden de bedrijven tot collectief, republikeins bezit verklaard.

Ondanks het feit, dat de Partai Sosialis — waarvan de rechtervleugel door Sjahrir en de linkervleugel door Sjarifoeddin vertegenwoordigd wordt — deze ontwikkeling met lede ogen gadesloeg, kon zij in het begin toch niet tegen de in de B.B.I. georganiseerde arbeidersklasse optreden. De Barisan Boeroeh Indonesia immers heeft twee functies, n.l. een sociale en een nationalistische. Het uitgesproken revolutionaire, anti-kapitalistische optreden kon pas vorm en gestalte krijgen als verhinderd werd, dat de Geallieerden voet aan wal zetten. Tegelijk echter moest een gecoördineerd politiek instrument worden gevormd, dat alle krachten tegen het directe gevaar — n.l. het koloniaal-kapitalisme — samenbond. Zowel Sjahrir als de Indonesische arbeidersklasse hadden het grootste belang bij het handhaven en sterker worden van de republiek. Dit is dan ook de reden, dat Sjahrir c.s. zich in het begin niet tegen de tegen imperialisten gerichte stakingen hebben verzet. Het besluit, door alle arbeidersorganisaties verleden jaar ge-

nomen, om het werk neer te leggen, zodra een „vreemde mogendheid“ de macht probeerde te heroveren, kon dan ook zijn instemming vinden. Dat dit besluit de arbeiders ernst was blijkt uit verschillende voorbeelden.

Toen de drukkerij Kolff in Batavia, door de Geallieerde troepen werd bezet, besloot het personeel slechts aan het werk te gaan als de drukkerij tot staatseigendom, dus tot republikeins eigendom werd verklaard. Tevens werd getist, dat indien aan deze voorwaarden zou worden voldaan, niets zou worden gedrukt, wat beledigend of in strijd zou zijn met de belangen van de republiek.

Een ander voorbeeld werd gegeven door de arbeiders werkzaam bij de gas- en elektriciteitsbedrijven. Zij besloten, dat geen energie meer zou worden geleverd aan de Nica.

Dergelijke soort acties werden in het begin door Sjahrir c.s. gaarne ondersteund. Zeker zal het ook zijn sympathie hebben gehad, dat de B.B.I. de bedrijven tot staatseigendom verklaarde. Met de wijze waarop dit gebeurde kon hij zich echter niet verenigen. Onherroepelijk moest hij afwijken, dat de leiding van een bij de B.B.I. aangesloten vakvereniging het bedrijf — al zij het voor de republiek — in beheer nam en dat de arbeiders uit de bedrijfspijns opgebouwde vakverenigingen zelf de bedrijfsleiding voerden. Nooit kon hij toestemmen in de eis der arbeiders, werkzaam in de suiker-industrie, hun organisatie de suiker-distributie op te dragen, of de Dewan 2 Boeroeh (dat zijn de arbeidersraden) te belasten met de bedrijfsleiding der fabrieken. En vanzelfsprekend moest hij het door de arbeiders van Jogjakarta tot hem gerichte verzoek afwijzen, de diverse bonden in te schakelen bij productie en distributie.

Toch bood het afwijzen dier eisen of het niet-erkennen der door de arbeiders ingestelde leiding Sjahrir veel moeilijkheden. Niet alleen immers groeide daardoor het wantrouwen, maar de bedrijven vormden ook zichzelf beschermende, militaire organisaties. Naast het Republikeinse leger (de T.R.I.) werd een bedrijfspijns gevormde afweer gemaakt, die zich weer organisatorisch bij de zgn. Lasjkar Rakjat voegde.

Het is duidelijk dat tegen een dergelijke ontwikkeling, die alle symptomen draagt

van een sociale revolutie, de leiders-democratie van Sjahrir c.s. onherroepelijk vijandig moest staan. Zijn verzet begon dan ook allereerst met het liquideren van de revolutionaire arbeidersbeweging in de binnenlanden. Vandaar de arrestatie van Tan Malakka, die in deze B.B.I. een geweldige invloed had. Daarnaast werd het optreden der arbeiders met hoon en critiek vervolgd. Van de zijde der regering werd er op gewezen, dat vele bedrijven de productie niet aan de staat afleverden, maar zelf verkochten. Smalend werd gezegd, dat de arbeiders uit sommige fabrieken zich uit de verkoop der producten zulke hoge salarissen toewezen, dat 't verschil tussen hen en kapitalisten niet meer te onderkennen viel. In hoeverre deze door de Indonesische regering geuite beschuldigingen, laster en verdachtmaking zijn, valt niet altijd te beoordelen. Zeker behoeft het niet uitgesloten te zijn, dat verschillende bedrijfsorganisaties zich meer toeëigenden dan maatschappelijk verantwoord was. Dergelijke tendenzen, en zeker nog in het revolutionaire verzet, zijn meerdere malen voorgekomen. Waar de Indonesische regering echter niet op wijst is, dat dergelijke maatregelen kunnen zijn voortgekomen uit haar praktisch contra-revolutionair optreden. Dit blijkt o.m. uit het volgende.

Terwijl uit de bedrijven nog steeds moties kwamen, waarin „100% onafhankelijkheid“ werd geëist, verklaarde Sjahrir in een interview aan de Australische „Melbourne Sun“, dat hij, afgezien van nog enige door de Nederlanders aan hem te verstrekken waarborgen, op de boycot van de Australische havenarbeiders geen prijs meer stelde. In een daarop in Juni gehouden congres van de P.B.I. (we komen hierop straks terug) werd daarentegen in een motie aangenomen, dat de boycot tegen Nederlandse schepen moest worden voortgezet. Een dergelijke verraderlijke houding laat zijn uitwerking op de arbeiders niet na. Nog meer echter werd het wantrouwen versterkt, door de maatregel van den minister van Welvaart in begin 1946, waarbij de B.B.I. volledig uit de olie-productie en alle distributieorganen werd geschakeld. Zo werd ook bevolen, dat de spoorwegarbeiders generlei zeggingschap meer mochten uitoefenen op de benoeming van chefs en ander hoger personeel.

Het is ons hier, in Nederland, nog niet geheel duidelijk, hoe deze ontwikkeling zich heeft kunnen doorzetten of doorzet. Wel is het ons bekend, dat de Republikeinse regering er steeds meer in slaagt de T.R.I. goed te bewapenen en verschillende belangrijke revolutionairen en groepen van revolutionairen te arresteren. Maar dit kan naar onze mening toch niet voldoende zijn om een dergelijke ontwikkelde arbeidersmacht te breken. Veel meer moet in overweging genomen worden, dat de Indonesische arbeidersklasse vergeleken met de Indonesische boeren eigenlijk zeer klein is, al klaagde de Barisan Tani Indonesia (de Indonesische boerenbond) op een congres, dat zij haar stem ten opzichte van de

arbeidersafgevaardigden niet voldoende kon laten gelden. Om het verzet, dat de regering tegen de arbeiders kon uitoefenen te begrijpen, zal het in de toekomst niet ongewenst zijn te onderzoeken, in hoeverre de centrale regering, die door de boeren wordt ondersteund, de voorziening van grondstoffen of levensmiddelen voor de steden in de hand heeft. Daarnaast echter zal de regering, met een beroep op „eensgezinde strijdbaarheid tegen het imperialisme“, op de arbeiders zeker indruk maken en dat vooral met haar eis, om het bedrijf zo efficiënt mogelijk te laten regelen door de bedrijfsleiders en deskundigen. Een besluit, en een zeer verregaand besluit in deze richting is reeds genomen. In de vroegere op de grondslag van de bedrijfsorganisaties opgebouwde B.B.I. zijn thans ook de eigenaars der bedrijven opgenomen. Wel schijnen de vroegere bezitters niet meer in hun vroegere positie terug te komen, daar zij niet alleen hun kapitaal (ook in geldvorm) hebben moeten storten op „Bank Boeroeh“ (arbeidersbank) maar ook zijn de bedrijven staatsbezit geworden. Zij voeren de leiding dus voor de staat, maar bezitten de bedrijven zelf niet.

Daarnaast is de centrale regering ertoe overgegaan, door het aanstellen van een reeks ambtenaren — men maakte in de beschouwingen over Indonesia reeds een vergelijking met het huidige Rusland — de belangrijkste industrieën te organiseren, te leiden en te beheren. Zo worden bijv. de suikerfabrieken door een staatsorgaan geleid en beheerd. De statuten van dit orgaan zijn door den minister van Bevoorrading vastgesteld en het bestuur is door hem benoemd. Het bestaat uit drie deskundigen, waarvan één door de regering is gekozen uit twee personen, die door de arbeiders zijn voorgesteld. Het gehele bestuur wordt gecontroleerd door een college van 7 personen, die ook door den minister zijn aangewezen en geacht worden deskundig te zijn op het gebied van suikerindustrie.

Dergelijke soort maatregelen zijn niet alleen genomen voor de suikerindustrie, maar gelden voor alle cultuur-ondernemingen; ook deze zijn tot staats eigendom verklaard. Verder blijkt de invloed van de regering en van een groeiende bureaucratie uit de maatregelen genomen op het gebied der distributie waar de tussenhandel zo goed als geheel is uitgeschakeld. De rebellie der Chinezen is hiervan een aardig symptoom, ook al zal de Indonesische regering van deze groep nog wel eens gebruik moeten maken.

Wij hebben in het voorgaande enige redenen aangegeven, die de groeiende invloed van de centrale regering op het bedrijfsleven zou kunnen verklaren. Hierbij wezen we o.a. op de verandering die zich in de B.B.I. had voltrokken, doordat ook de eigenaars lid van deze organisatie kunnen zijn. Daarnaast is echter op 1 Juli te Jogjakarta een vergadering gehouden van voor zover ons bekend, 6 of 8 verschillende organisaties, waar de diverse arbeiders-

organisaties één grote organisatie, de zgn. B.K.—P.B.I.—vormden. Hiervan werd ook lid de zgn. P.B.I. Deze organisatie is de politieke formatie van de B.B.I.. Deze P.B.I. werd naar alle waarschijnlijkheid opgericht om een politiek tegenwicht te vormen tegen de Partai Sosialis om langs de weg der partijvorming invloed op de uit de partijen samengestelde regering te kunnen uitoefenen. Na de oprichting van deze P.B.I. kwam de concentratie van arbeiderspartijen de bovengenoemde B.K.—P.B.I. tot stand en werd zodoende links en rechts met elkaar verenigd. Langs die weg gelukte het de regering een „arbeidersfront“ te vormen. Vóór die tijd echter had de regering in het geheel geen invloed in de arbeidersklasse, thans — al is het langs de weg der infiltratie van boven af — enigszins.

Uit de aard der zaak geeft 't bovenstaande, overigens nog lang niet volledige politieke bericht aanleiding tot nadere — al is 't geen uitvoerige — beschouwing. Allereerst dan blijkt, dat de macht der oorspronkelijk op de grondslag van de bedrijven georganiseerde arbeiders allengs is overgegaan op diverse staatsorganen, die geleid en beheerd worden door oude en nieuwe ambtenaren, alsmede intellectuelen. Uit de strijd tussen arbeidersdemocratie en bureaucratie is een leiders-democratie voortgekomen, die zich nu alleen kan handhaven, als zij de arbeidersklasse onderdrukt.

Maar daarvoor moet zij op de steun van de Nederlanders kunnen rekenen. Vanuit deze gezichtshoek bekeken wordt niet alleen de afwachtende houding van de Nederlanders, die Sjahrir in een dwangpositie wilden plaatsen, verklaarbaar, maar ook de binnenlandse strijd die Sjahrir eerst moest voeren, alvorens de wapenstilstandsvoorwaarden, zonder schokken te veroorzaken in het land, konden worden geaccepteerd. Zijn opmerking dat het gebruik van Nederlandse troepen tegen Indonesië „smadelijk“ zou zijn, betekent niet alleen zijn weerzin om op eigen land- en rasgenoten te laten schieten door vreemde troepen, maar de formulering was zodanig dat het terzelfdertijd ook 'n waarschuwing aan de „extremisten“ was, dat hij zulks wel zou doen. Achteraf blijkt — gezien zijn verklaring aan de Melbourne Sun — dat Sjahrir reeds veel eerder bereid was tot een compromis met de Nederlanders te komen; het verzet echter bleek nog niet voldoende gebroken.

De revolutie in Indonesia was inderdaad een sociale revolutie. Daardoor kan zij ook tot een nationalistische revolutie worden. Noch de sociale, noch de nationalistische echter heeft zich volledig kunnen doorzetten.

„100% zelfstandigheid“ was niet mogelijk omdat de sociale revolutie zich niet kon doorzetten. En zij kon het niet, omdat 't niet 100% was, dat wil zeggen, omdat 't niet internationaal was. Op het moment echter dat de sociale revolutie internationaal zal zijn, is het vraagstuk van „100% zelfstandigheid“ opgelost. Dit hebben

NEDERLAND IN NOOD

Wij moeten ons mengen in het koor van al diegenen, die spreken en schrijven over de staatsbegroting, de regeringspolitiek, het centraal economisch plan en de verklaring van Dr Beel over het regeringsbeleid inzake prijzen en lonen. Dagelijks lezen wij erover in de pers; en ook de vakbeweging van C.N.V. tot E.V.C. houdt zich met die vraagstukken bezig en congresseert er over.

En al moge hier en daar wat critiek doorklinken op de onderdelen van dat regeringsbeleid, in wezen zijn al die stemmen op dezelfde toonhoogte afgestemd. Het gaat om de wederopbouw en alle krachten moeten daarop worden gericht. Onze stem devoot klinkende stem van de Nederlandse arbeidersklasse, zal een dissonant zijn, want onze stem past in het geheel niet in het koor van de kapitalistische wederopbouw.

In het verleden reeds hebben wij moeten horen, dat Spartacus alles becritiseert en niets goed vindt. In de uiterste reactionaire pers schroomt men niet om maatregelen te verlangen tegenover hen die voortdurend de arbeiders „opzweepen“ tot „een onvruchtbaar verzet“.

Wij zijn er trots op te behoren tot de opstandigen. Wij vestigen er de aandacht op, dat al wat Spartacus in het verleden heeft geschreven over hetgeen komende was, door de feiten is bevestigd. Wij werden door geleerde mensen voor pessimisten en defaitisten uitgemaakt toen wij de onvermijdelijk groeiende tegenstellingen wezen tussen de nieuwe, of overgebleven wereldmachten. Van alle zijden werden wij beëritiseerd toen wij ons licht lieten vallen op de nationale en sociale revolutie, die zich in Indonesië voltrok en toen wij de rol van bemiddelaars als Sjahrir c.s. aangaven, wier taak het was de sociale revolutie in te dammen. Maar de meeste weerstand ondervonden wij, wanneer we betoogden, dat de na-oorlogse verhoudingen verscherping van de klasstegenstellingen met zich zouden meebrengen.

Was deze oorlog dan juist niet 'n oorlog geweest voor „de vrijheid, de waardigheid en de gelijkgerechtigheid van alle mensen en volken, groot of klein?“ De verdeeldheid zou worden beëindigd en wij zouden, zoals de C.P.N. in haar verkiezingsleuze uit-

waarschijnlijk de arbeiders van de P.B.I. begrepen, toen zij een in Maart 1946 verschenen manifest met de volgende woorden eindigden:

„Wij arbeiders hebben de macht in handen genomen op de bedrijven, fabrieken en ondernemingen, die in het bezit waren van het buitenlandse kapitaal. Deze macht behoort in onze handen. Daarom, Indonesische arbeiders, verenigt U in de arbeidersorganisatie, om de wereldbroederschap te verwirkelijken.“

droeg, één zijn in de opbouw zoals de Nederlanders één waren geweest in het verzet.

In alle opzichten zijn onze verwachtingen uitgekomen. Wij hebben er geen behoefte aan, dit naar voren te brengen als bewijs van onze „gave om beter te kunnen voorstellen.“ Het is alleen van waarde, maar dan ook van grote waarde, om vast te stellen, dat marxistische ontleiding van de maatschappelijke verhoudingen alleen tot waardevolle conclusies leidt. Het is daarom, dat wij arbeiders het zelfstandig en marxistisch denken betrachten en propagieren.

Regeringsverklaring.

Dr Beel heeft enige weken geleden in een radio-rede het streven van de regering uiteengezet. De mededeling dat de broodprijs, de melkprijs, en de boterprijs wordt verhoogd is ongetwijfeld voor de arbeidersvrouwen een even belangrijke als teleurstellende verklaring, ook al werd deze te verorberen mededeling gesmeerd met de verklaring, dat de margarineprijs niet zou worden verhoogd en de geachte cliënte, voor wie de boter te duur zou worden, dus zeer geschikt op margarine zou kunnen overgaan. Het spreekt vanzelf dat het besluit daartoe over te gaan geheel vrijwillig wordt genomen en dus niets tekort doet aan „de gelijkgerechtigheid van alle mensen, hetzij groot of klein.“

En evenzo is van betekenis de mededeling dat teneinde de vicieuze cirkel tussen loon- en prijsverhoging te ontgaan, een loonstop werd afgekondigd. Maar hoe belangrijk deze regeringsdaden op zich zelf ook zijn, hoezeer zij ingrijpen in het leven van de grote massa van de Nederlandse bevolking, het belangrijkste zijn niet de feiten op zichzelf, het belangrijkste is het gehele verschijnsel. De verklaring van Dr Beel vestigt nogmaals de aandacht op de gewelddadige verandering die zich in het kapitalisme voltrekt.

De nieuwe N.V.

Enkele weken geleden schreven wij als titel boven een van onze artikelen N.V. Koninkrijk der Nederlanden. Het was geen spot. Al erkennen wij, dat er onderscheid is tussen een naamloze vennootschap en de Nederl. staat, vast staat, dat in 't huidige kapitalisme de taak van de staat en positie van den particulieren ondernemer belangrijk gewijzigd zijn. Het zou ons dit maal te ver van ons onderwerp afvoeren, de ontwikkeling van het kapitalisme aan een onderzoek te onderwerpen. Wij wijzen er slechts op, hoe in het jonge kapitalisme, de vaak betrekkelijk kleine ondernemer koning was op eigen terrein, in eigen onderneming. En hoe de prijsvorming, ook die van de lonen, tot stand kwam op de vrije markt, hetgeen nog niet wil zeggen dat de waarde van de waren, met inbegrip van de

waar „arbeidskracht“ bepaald werd op de markt door de kwestie van vraag en aanbod.

De rede van Dr. Beel toont ons eens te meer, dat het gedaan is met de economische vrijheid uit het tijdperk van het liberalisme. Het gehele economische leven zal op de duur steeds meer beheerst worden door het centraal economisch plan uitgestippeld door het Centraal Planbureau. De opbouw van het economische leven, het verkrijgen van credieten, de in- en uitvoer, de productie en de consumptie, de prijzen en de lonen, de tewerkstelling van arbeidskrachten en de prestaties, de winsten en de renteverplichtingen, alles zal op den duur van boven af door de staat worden georganiseerd. De wederopbouw is een staats-taak. Kapitalistische wederopbouw betekent, de ineengestorte winstmachine op de been te helpen. Het betekent, het gesloten naar buiten optreden van het Nederlandse kapitalisme onder leiding van de staat. In zoverre is naar buiten Nederland geworden tot één naamloze vennootschap tot exploitatie van bodem, rijkdommen en arbeidskrachten binnen haar grenzen.

Wij zeggen „naar buiten“ maar wanneer aan de particuliere ondernemingen in Nederland nog enige bewegingsvrijheid wordt gelaten, voor de Nederlandse arbeidersklasse geldt dat zeker niet meer. Ontslagverbod en aannemingsverbod, tenzij machtiging is verleend, bepalingen van overheidswege van werktijd, werkwijze en tewerkstelling, bevriezen van het loonpeil, dat alles maakt van den Nederlandsen arbeider een stuk materiaal in handen van het gecoördineerde kapitalisme. Voor de Nederlandse arbeider geldt dus de nieuwe naamloze vennootschap ook naar binnen. Worden de plannen uitgevoerd, dan wordt de Nederlandse arbeidersklasse niet veel meer dan een post op de nationale bedrijfsinventaris. De loonslavernij komt dichter te liggen bij de werkelijke slavernij. De arbeider slaaf, de staat zijn meester. In het raam van het kapitalisme kan dat niet anders. De ontwikkeling naar het reuzenbedrijf bracht al met zich mee, dat de Staat steeds meer werd ingeschakeld in de strijd tussen de reuzenmonopolies, tussen de imperialistische machten. Dat zij optrad als diplomatieke, politieke en militaire macht van de imperialistische combinaties. In het bijzonder in de geruineerde, verslagen of overwinnende landen dwingt de wil tot zelfhandhaving nu tot regeringsingrijpen in het economische leven.

Duitsland van 1933—1945 is slechts de spiegel waarin de verarmde landen zichzelf herkennen.

Nederland, dat voor de oorlog enorme winsten trok uit 'n koloniaal bezit en uit in de vreemde belegde kapitalen, verkeert na de oorlog in een positie van niets-bezitter. Het heeft noodgedwongen het bedelaarspak moeten aantrekken.

De koloniale winsten zijn verdwenen en de pogingen om iets van het vroegere bezit te redden door militaire expedities kost schatten geld. De over de hele wereld belegde kapitalen hebben plaats gemaakt voor miljarden-schulden. De industrie is

verouderd en ten dele vernietigd. De scheepvaart is van haar belangrijke plaats in 't wereldverkeer verdreven en in het bijzonder de V. S. van Amerika hebben de tonnage van hun koopvaardijvloot geweldig vergroot. De baten, die in de grote vaart naar Nederland stroomden zijn opgedroogd.

De doorvoer en de uitvoer van eigen producten naar Engeland en in het bijzonder van landbouwproducten naar Duitsland zijn weg gevallen. De staatsschuld is gestegen van vier tot welhaast dertig miljard gulden. Het militaire apparaat voor machts vertoon en voor 't nakomen van de verplichtingen, die 't wereldimperialisme van de Nederlandse staat verlangt in verband met de plaats en de positie die Nederland tussen de grote imperialisten inneemt, vergt ondragelijke lasten.

Deze hele positie brengt met zich mede de noodzakelijkheid het gehele Nederlandse economische leven samen te smeden. Reeds eenvoudig het pogen om credit te krijgen in het buitenland voor de wederopbouw, dwingt daartoe.

Zo kwam de nieuwe N.V. tot stand en zo werd onze plaats op de bedrijfsinventaris vastgesteld.

En evenzeer als voorheen iedere onderneming vooral bij een slechte stand van zaken, gedwongen was na te gaan op welke wijze zij de baten kon vergroten en de lasten kon verminderen, staat nu daarvoor de nieuwe onderneming.

Moet de arbeidersklasse van Nederland zich bij de te nemen maatregelen gewillig neerleggen? Staan wij voor een onontkoombaar gebeuren? Is het waar, dat het Utiliteits systeem, de vervaardiging van de meest noodzakelijke goederen in een beperkt aantal typen, de rationalisatie, de loonstop ter voorkoming van prijsstijging, de productieverhoging door een systeem van prestatielonen, er ons allen Nederlanders, bovenop moet helpen? Is het parool juist: hard werken en sober leven?

Neen, dit alles vloekt met de feitelijke en vooral internationale verhoudingen. Datgene wat wij op internationaal terrein als hoogste wijsheid opgedist krijgen staat in flagrante tegenstelling tot de groter geziene werkelijkheid. Zouden de productiekrachten over de gehele wereld, niet groot genoeg zijn, alle volken der aarde een royaal bestaan te bieden? Is de mens dan alleen in staat, tot de geweldige organisatie van de krachten ter vernietiging, zoals wij die in de laatste vijf oorlogsjaren hebben geconstateerd, waarbij de menselijke energie en het organisatievermogen welhaast onbeperkt scheen?

Neen, dat alles wordt ons als nuchtere werkelijkheid voorgezet omdat heel het denken ook vaak ons denken gebaseerd is op de kapitalistische bedrijfsexploitatie. Dit denken is het denken van de directie van de N.V. tot exploitatie van het Koninkrijk der Nederlanden. Zolang de arbeiders niet zelf en volkomen anders leren denken, zijn zij materiaal, deel, van de bedrijfsinventaris van die grote onderneming.

(Wordt vervolgd.)

Slechts kort is het geleden, dat de in Neurenberg berechte oorlogsmisdadigers aan de galg zijn gestorven en reeds zijn ze bijna vergeten. De officiële voldoening over het eindelijk zegevierende recht heeft bij de grote massa weinig weerklink gevonden. En inderdaad, de rechtspraak van Neurenberg was niet zeer overtuigend. Niet, dat iemand kon twijfelen aan de ontzaglijke grote schuld der beklagden, maar het was te duidelijk, dat zeer veel anderen, die op de beklagdenbank thuisbehoorden daar niet alleen zaten, omdat zij het waren die het „recht“ dicteerden. De „rechtspraak strekte zich alleen uit over de verliezers van de oorlog en het feit, dat de overwinnaars vrij bleven ontnam haar iedere werkelijke betekenis.

Maar de eigenlijke redenen waarom deze rechtspraak zo weinig weerklink kon vinden in de brede massa's, was nog een andere. Want terwijl een deel der misdadigers van de Tweede Wereldoorlog wordt berecht, wordt in alle landen koortsachtig gewerkt aan de voorbereiding van een derde en nog veel verschrikkelijker slachting. Was het niet belangrijker, deze misdadigers van de

Derde, de komende Wereldoorlog voor het gerecht te dagen? Is het niet noodzakelijker hen aan de galg te brengen, die op het ogenblik bezig zijn de grootste aller verschrikkingen voor te bereiden?

Neen, een rechtspraak over oorlogsmisdadigers moet, wanneer hij werkelijk betekenis zal hebben, zich uitstreken over degenen die de oorlog voorbereiden, zodat de ramp kan worden voorkomen. En de rechters moeten niet zijn de overwinnaars uit de oorlog, maar de slachtoffers, de brede massa der geteisterde bevolkingen. In Neurenberg zijn tien der meest op de voorgrond tredende nazi's ter dood gebracht. Ze zijn veroordeeld, niet omdat ze oorlog hebben gevoerd, niet omdat ze deze op de meest beestachtige wijze hebben gevoerd, maar omdat ze hem niet beestachtig genoeg gevoerd hebben, uit onmacht. Hadden de nazi's de atoombom eerder ontwikkeld dan de Amerikanen — naar bekend is geworden, waren zij reeds zeer ver op weg — hadden zij nog vernietigende wapenen kunnen ontwikkelen, dan hadden zij nu niet als veroordeelden gezeten, maar als rechters. 't Is de macht,

„DOE HET, MAAR ZEG HET NIET“

Ik schrok er van toen ik bemerkte, dat de leiders der kommunistische partij zich hier soms van bewust waren. In 1920 gaf Bucharin in zijn boek „De economie der overgangperiode“ een volledig beeld van het „proletarisch“ bonapartisme en persoonlijk regiem blz. 115. Lenin leverde commentaar in deel 11 van zijn werken en noemde het „juist, maar niet het juiste woord“ doe het, maar wees niet oprecht. Dit is de hele Lenin van dit tijdperk, het tijdvak waarin hij zich terugtrok van de arbeidersklasse en overging naar het kamp der burokratie. Lenin wist, hoe hij het burokratisch bonapartisme moest verbergen. „Het is onmogelijk de diktatuur van het proletariaat te organiseren door de algemene organisatie van het proletariaat, omdat het proletariaat nog te verdeeld, te vernederd en hier en daar omgekocht is. De diktatuur van het proletariaat kan daarom slechts worden uitgeoefend door de voorhoede, die de revolutionaire energie der klasse gekoncentreerd heeft — de partij“. De latere ervaringen der revolutie hebben het hele burokratische wezen van deze opvatting ontmaskerd: van de diktatuur van de partij over de klasse, de diktatuur van de gekozen minderheid over de „achterlijke“ meerderheid der arbeidersklasse. De waarheid van het tweede koppel der internationale dat geen God of vorst de redding kan brengen, maar alleen de eigen kracht der werkers, werd weer eens door de geschiedenis bevestigd. Moderne revoluties moeten het volledige socialisme bereiken of worden noodzakelijk tot anti-proletarische, anti-socialistische kontrarevoluties.

De likwidatie van de politieke macht der arbeidersklasse vereist echter een solide „ideologische basis“. De rechtstreekse manier — om de dingen bij hun naam te noemen — was niet praktisch: Het was niet gemakkelijk in een revolutie, die begon in naam van het socialisme plotseling te zeggen: Hier zijn we, de nieuwe meesters en uitbuiters. Het was veel beter het afnemen der fabrieken van de arbeiders een overwinning van de socialistische produktie te noemen, de onderdrukking der arbeidersklasse door de burokratie — een versterking van de diktatuur van het proletariaat en te verkondigen, dat de nieuwe uitbuiters de voorhoede was, van de arbeiders. Als de feodale heren de vaders der boeren waren, de bourgeoisie de voorhoede van het volk, waarom kan de burokratie dan niet de voorhoede der arbeidersklasse zijn? Uit-

Gesprek met Lenin's gevangenis

doorliga

buiters beschouwen zichzelf altijd als de voorhoede der uitbuiters.

DE ARBEIDERS GAAN IN OPPOSITIE

Lenin rechtvaardigde zijn politiek met de bewering, dat de arbeidersklasse zwak was. Hij verklaarde, dat hij door de revolutie over te dragen aan de burokratie deze redding voor de arbeiders. De vruchten van de toekomst moesten de concessies van het heden rechtvaardigen. Nu zijn die vruchten rijp en hun maatschappelijke betekenis is bekend. Men moet het de Russische arbeiders als een verdienste aanrekenen, dat zij in die tijd iets begrepen hebben. Zij begrepen, dat Lenin handelde alsof hij wilde zeggen: „Gij, arbeiders zijt onlogisch, gij wilt het socialisme terstond bereiken maar hebt niet de nodige kracht om dat te doen. Waar gij echter geen meesters van de maatschappij kunt zijn, moet gij haar knechten worden, dit is de wet der klassenstrijd in een klassenmaatschappij. Door u aan het onvermijdelijke te onderwerpen, zult gij van ons alles wat mogelijk is ontvangen“.

De arbeiders hadden hun opvatting van klassenstrijd en handelden alsof zij Lenin antwoordden: „Neen, kameraad Lenin, gij zijt onlogisch. Indien wij de kracht niet hebben om meester van de maatschappij te worden, moeten we een oppositie worden. Een klasse kapiteleeft niet, maar vecht door. Het spontane verzet tegen de aanmatiging der burokratie toonde, dat de arbeidersklasse niet zo zwak was als Lenin wel beweerde. Indien Lenin nog met zijn hart aan de kant van de arbeiders had gestaan, had hij deze oppositie gesteund toen deze in het land opkwam. Lenin dacht en handelde echter in de geest der burokratie en voelde in deze kracht van de arbeidersklasse een bedreiging voor de burokratie, hij gaf de arbeiders een les in klassenstrijd: een klasse, die niet kapiteleeft, wordt door veroveraars onderdrukt. Onder het gejuich der nieuwe burokratie van het gehele land riep Lenin aan het einde van het 10e partijcongres uit, „De oppositie heeft nu afgedaan, wij hebben nu genoeg oppositie ge-

die beslist over het recht.

Strafbaar met de dood is het verliezen van de oorlog. En de eeuwige verliezers zijn de uitbuiters aller landen. Hun vonnis wordt niet bepaald door een individuele rechtspraak, waarin de veroordeelden nog worden verhoord. Hun vonnis wordt besproken binnen gesloten muren, in conferenties van de „Big Zoveel“, in Yalta, in Potsdam of waar dan ook. Honderden miljoenen zijn zo veroordeeld tot deportatie of tot de hongerdood. Hun vonnis wordt niet in de kranten geschreven. Er komen geen reporters om hun laatste ogenblikken gade te slaan. De grote massa wordt veroordeeld en sterft onopgemerkt. Het is ook niet belangrijk. Want hun nederlaag, hun dood stonds reeds van te voren vast. Leven zij na een oorlog, dan is het slechts om in een volgende te worden vernietigd. Iets anders is voor hen niet weggelegd.

Nauwelijks een jaar is voorbijgegaan sinds het officiële einde van de Tweede Wereldoorlog en reeds spreekt men met zo grote stelligheid over de komst van de Derde, dat de enige kwestie die nog over blijft, schijnt te zijn wanneer hij precies zal uit-

breken. Voorbereidingen zijn in volle gang overall. Men weet precies wat een Derde Wereldoorlog zal betekenen. Men weet nauwkeurig dat hier op een dag zoveel doden zullen vallen als in de vorige oorlog in een maand. Men weet heel zeker, dat de volgende oorlog honderdmaal verwoestender zal zijn dan zelfs deze laatste. En toch spreekt men er over met een kalmte en een zekerheid, alsof niets vanzelfsprekender is dan dit. Dat in de komende oorlog miljoenensteden in enkele minuten tot lijkenvelden kunnen worden, dat misschien gehele landen of werelddelen zullen worden ontvolkt, schijnt nauwelijks meer de aandacht waard.

Laten we in het kort de toestand overzien. De bom boven Hiroshima doodde enige honderd duizenden mensen. Thans kunnen deze bommen in massa worden geproduceerd en zijn zelfs „goedkoper“ in de productie dan een gelijkwaardige hoeveelheid der ouderwetse bommen. In Bikini nam de Amerikaanse marine proeven met de atoombom. Vice Admiraal Blandy vatte het resultaat van deze proefnemingen samen in de opmerking dat de „atoombom

der revolutie bevorderden en die welke zijn verval bewerkstelligden. Deze beslissende historische verandering greep plaats in een tijdsbestek van twee of drie jaar van revolutionaire beroering. In de Russische revolutie en wij hebben evenals de tijdgenoten der vroegere omwentelingen tien of twintig jaar later gediskussieerd of deze beslissende verandering al dan niet had plaats gevonden.

Lenin, uw schuchtere oppositie in uw laatste levensjaar tegen het ongebreidelde stalinisme was misschien een persoonlijke tragedie, maar politiek gezien ging die toch niet verder dan een wetteling tussen variaties van burokratie. Het lot van de Bolsjewistische partij en dat van Lenin en Trotski bevestigen eens te meer, dat in de vooruitstrevendste partijen de grootste leiders beperkt zijn door de voorwaarden van plaats en tijd en daarom onvermijdelijk op een bepaald moment conservatief worden en doof voor de nieuwe eisen van de tijd.

De legende van Lenin onthulde zich voor mijn ogen als de heiligheid van de leugens en misdaden der burokratie.

Om de macht van de burokratie te vernietigen, die door uw hand werd geschapen, is het nodig u te vernietigen. Lenin, de legende van uw onfeilbare proletarische natuur. Gij hebt een verzwakt proletariaat niet geholpen in het uur van zijn laatste beproeving, maar het op het hoofd geslagen. Als de wereld nog een les nodig had, dan hebt gij die haar geleerd. Indien de massa de revolutie niet kan redden, dan kan niemand anders het doen. Uw ervaring toont aan, dat de proletarische revolutie slechts gered kan worden door haar voort te zetten tot het einde, tot het bereiken van de volledige bevrijding der gehele arbeidende bevolking. Een revolutie, welke niet tot dit eind wordt voortgezet, onttaardt onvermijdelijk in een overheersing van de meerderheid der arbeiders door een nieuwe bevoorrechte minderheid.

„Geen goden, geen heiligenbeelden“ zei ik rustig tot mijzelf. Het portret van Lenin werd op de grond gesmeten en aan stukken gescheurd. Het is donker in de cel..... Buiten in de vrije ruimte is het nacht. De bergen en de stappen van de Oeral zijn in sluimering verzonken. Ik voel mij bedroefd en neerslachtig.

Gedurende een half jaar was ik niet in staat om uit te spreken of te beschrijven wat ik dacht en voelde toen ik afscheid nam van de legende van Lenin.

EINDE

een gifwapen“ is. De radioactieve stoffen die door de bom worden verspreid oefenden namelijk een dodelijke uitwerking uit op de dieren die door de ontploffing zelf niet werden getroffen. Daarbij is te bedenken, dat de radioactieve werking van de Bikini-bom zwak was, omdat men in deze bom geen extra hoeveelheid radioactieve stoffen had verborgen. Dit was te gevaarlijk geweest voor de waarnemers, die het schouwspel van een afstand van 30 km gadesloegen. Wanneer het radioactief gifgas werkelijk in de dampkring wordt verspreid, zal de ramp groter zijn, dan iemand nog heeft durven voorspellen.

Bekend zijn de sensationele berichten over de over Zweden vliegende V-zoveels. Rusland is echter niet het enige land dat proeven met dit wapen neemt. Amerika neemt thans op grote schaal proeven met de in Duitsland buitgemaakte V 2's en is thans reeds, zover gevorderd met de eigen productie van raketwapenen, dat spoedig de V 2 zal zijn verouderd.

Volgens mededelingen van natuuronderzoekers bestaat er weinig uitzicht, dat de atoomenergie binnenkort op grote schaal voor vredesdoeleinden zal kunnen worden gebruikt. Een van de grootste moeilijkheden leveren juist de bij alle atoomsplitsingen voorkomende radioactieve gifstoffen. Dit bezwaar telt echter niet, wanneer een uraniumzuil als energiebron in een V-wapen wordt gebouwd. Slagen de onderzoekers erin deze gedachte verder te ontwikkelen — en op het ogenblik is een belangrijk deel van hun werkzaamheden hierop gericht — dan zijn de vernietigingsmogelijkheden geheel en al onbegrensd.

Deze korte samenvatting moet voldoende zijn, om de situatie duidelijk te maken. En de toestand is duidelijk, zeker voor de regeringen. Officiële rapporten herhalen telkens opnieuw, dat verdediging tegen het atoomwapen onmogelijk is. D.w.z., het is onmogelijk de bevolking hiertegen te beschermen. Wel is het mogelijk, zo zeggen de rapporten, het militaire apparaat intact te houden. Zo zegt het officiële rapport van de Amerikaanse onderzoekscommissie aan de UNO o.a.: „Oorlog met dit wapen zal niet geheel en al ondragelijk zijn in een land dat goed is uitgerust en sterk genoeg om de eerste aanval te weerstaan. De lengte van de oorlog zou zeker worden vergroot door een geschikte verspreiding van grote industriële gebieden en de bouw van onderaardse fabrieken. We kunnen verwachten, dat de oorlog zal voortduren tot..... de wil om te weerstaan definitief is gebroken.“

Vooral deze laatste zin is belangrijk. Want hieruit kunnen we leren, dat de atoombom in een komende oorlog werkelijk zal worden gebruikt. Zo goed als in de Tweede Wereldoorlog de politiek van Amerika er voornamelijk op gericht was de bevolkingen van Duitsland en Japan murw te maken door bombardementen, zo zal dat ook nu weer het geval zijn. Want hoort goed: „De oorlog zal voortduren tot de wil om te weerstaan is gebroken.“ M.a.w. de slachting zal duren, zolang Gij het dult. Laat ons dit vooral goed onthouden.

De nieuwe mens in wording

In „De Vrijwording van de Geest“ wezen wij reeds op de doorbreking van de egocentriciteit — het in denken en voelen opgesloten zijn in eigen enge kring. De bezittende klasse gaat bij de kneding van de geesten uit van de eeuwige vaste normen omtrent goed en kwaad. Volgens die verstarde opvattingen is de mens in wezen egoïstisch en alle ellende op aarde komt voort uit „ingeboren slechtheid“ waarbij het eigenbelang een grote rol speelt. Een historische ontleding van de karakterstructuur toont echter duidelijk aan, dat deze versteende zienswijze volkomen blind is voor de evolutionerende werking, die de maatschappelijke verhoudingen in de loop der tijden op het karakter der mensen hebben uitgeoefend. En dan blijkt dat juist het gewraakte eigenbelang vrucht is en moest zijn van de kapitalistische maatschappijvorm. Bij de primitieve stammen, de oude, zogenaamde clanorganisatie zien wij een sterke ontwikkeling der sociale driften, waarbij de individu zich geeft voor de gemeenschap. Was die drift niet ontstaan, dan zou de gemeenschap onder de aanvallen der omringende natuurkrachten of der dieren ten onder zijn gegaan. Van de latere vereniging in zijn Dorpsgemeenschappen kon eveneens van een vergaande gemeenschapsorganisatie worden getuigd, die als het ware in het „Gildewezen“ haar voortzetting vond, om dan verbroken te worden door het doorzetten van de individualistische cultuur van het kapitalisme. De beginfase van het kapitalisme kenmerkt zich door een op vrije concurrentie

gebaseerde productie. Dit bracht uiteraard mede een verbreking van de gemeenschapsbanden van 't Gildetijdperk. Ieder kwam alleen te staan in de maatschappij en moest maar zien zijn eigen huid te redden. Die strijd welke ieder afzonderlijk moest voeren om zich te handhaven, bracht vanzelfsprekend een wijziging in het karakter van de mens. Uit de vereenzaming in de strijd van allen tegen allen vloeit het eigenbelang voort en dit eigenbelang, het egoïsme wordt tot richtsnoer van de op zichzelf staande mens tegenover de andere leden van de maatschappij. Zo zien wij, dat het ontstaan der egocentriciteit een noodzakelijk gevolg is van de tegenwoordige maatschappelijke orde. De machtsverhoudingen in de beginperiode van het kapitalisme leidden er toe, dat de arbeider vrijwel hulpeloos was overgeleverd aan de willekeur van de patroons. En het instinct tot zelfbehoud, de diepste aan drift in ieder mens ontwikkelt een geest van onderworpenheid. De verdere ontwikkeling geeft weliswaar een verbetering in de sociale positie van de arbeiders, maar de bestaanonzekerheid, die het kapitalisme hem steeds als schrikbeeld voor ogen houdt, houdt den arbeider ook thans nog gevangen in de ban van vrees voor verlies van het baantje. En de kneding van de geest draagt er het hare toe bij om deze moraal, het bukkende van de almacht der meesters te verstevigen. En in het dagelijkse sleurleven van de kapitalistische arbeid is het voor den arbeider nadelig, zijn gevoelens van zelfstandigheid en trots te ontwikkelen. Hoe meer zij deze onderdrukt en in zich-

zelf passieve gehoorzaamheid aankweekt hoe minder moeilijkheden hij zal hebben bij het vinden van werk en bij het werken zelf. Die geesteshouding werd sterk in de hand gewerkt in perioden van opbloei van het kapitalisme, en meer in het algemeen in zijn onvolgroeidheid.

Wanneer het kapitalisme bloeit en in koortsachtig-tempo zijn gebied uitbreidt, groeit de kapitalistenklasse in rijkdom en macht en in haar zelf-vertrouwen is zij in staat de arbeiders de baas te blijven, te meer daar de dwingende noodzakelijkheid om een einde aan het stelsel te maken in de zogenaamde hoogconjunctuur ontbreekt, aangezien het lot van de arbeiders, in die periode althans, niet ondragelijk is. Onder deze omstandigheden is het ondenkbaar, dat een geest van opstandigheid over de arbeiders vaardig wordt.

Een radicale wijziging treedt op als het bedrijfsleven is vastgelopen als de opbloei zijn omslag vindt in de economische crisis.

Dan helpen alle deemoed en braafheid niet meer. Dan moet er gestreden worden en in en door die strijd ontwaken en groeien andere karaktertrekken: de opstandigheid, de moed, de trots, de solidariteit. En dan zien wij, hoe sommigen die in het oude routineleven groot vooraanstonden, tot onbeduidendheid ineenkrimpen en vele anderen, te voren onbekend en onopgemerkt, onverwachte bekwaamheden ontwikkelen en daden van moed en kracht volbrengen, die zij zelf vroeger nooit gedroomd hadden. Als de arbeiders ontdekken welke krachten in hen zelf en in hen allen aanwezig zijn, als zij het geluk voelen, dat in dit ontwaken tot fierheid en tot toegewijde kameradschap ligt, als zij een toekomst van overwinning en zegepraal

voor zich zien, als zij het beeld van een nieuwe maatschappij, die zij zelve bouwen, steeds helderder zien opstralen, dan groeit de geestdrift en de opofferingsgezindheid tot albeheersende kracht. Dan groeit de klassemacht van de arbeiders. Dan beginnen ze rijp te worden voor de revolutie. En daarmee wordt 't kapitalisme rijp voor de ondergang. Want als tegenhanger van de geestelijke en morele groei van de arbeiders, zien wij dan een morele neergang in het andere kamp. Wij hebben in de spanningen van de achter ons liggende oorlogsjaren kunnen zien, hoe mensen „beroemde“ politici en grote zakenlui, tegen wie werd opgezien als grootheden, in hun angst klein werden en hun verwaten grootheid ineens schrompelde tot een zielig hoopje ellende. En in revolutionaire tijden zal dit zich in nog sterkere mate openbaren.

Dit proces van rijpwording is de groei en de voortgang der revolutie. Want in dit tijdperk van zelfstandige strijd in de arbeiders groeit in de eerste plaats het gemeenschapsgevoel als allesoverheersend-

de aandrifft en op die basis, hun eenheid, hun vaste aaneengeslotenheid. In die strijd om een nieuwe klasse aan het roer te brengen, die de maatschappij een beslissende stap tot hoger ontwikkeling brengt, ontwikkelen zich andere, hogere zedelijke krachten, geen blinde gehoorzaamheid, maar zelfstandigheid in vrijwillige samenwerking, geen blindelings volgen van leiders, maar trouw aan in eigen strijd verworven beginselen en idealen.

Zo schept de revolutionaire strijd de geestelijke en morele voorwaarden, die voor de nieuwe maatschappijvorm nodig zijn. De georganiseerde productie moet berusten op vrijwillige samenwerking van de producenten tot één geheel, dus op volkomen toewijding van ieder aan de gemeenschap. De strijd doet, door de hoge eisen van gemeenschapsdeugden die hij stelt, dit nieuwe wezen van de mens groeien. De strijd vormt het nieuwe mensentype, dat de nieuwe productiewijze nodig heeft.

Dreigende inflatie

Zoals gezegd, is dus onlangs de „Stichting tot daadwerkelijke bestrijding van het inflatiegevaar“ opgericht, een stichting, die in hoofdzaak is samengesteld uit banken, leenbanken, spaarbanken en dergelijke geldinstituten. Maar, hoe sympathiek we een strijd tegen de waardevermindering van het geld ook mogen vinden, de middelen, die deze Stichting daartoe wil aangewend zien, kunnen we helemaal niet waarderen. Want deze Stichting beoogt de redding van haar kapitalen door een heftige aanval op het levenspeil van de hele arbeidende bevolking. De brutaliteit van deze geld-parasieten kent geen grenzen. Zoals ook onze minschting voor deze lieden geen grenzen kent.

De Stichting ziet het gevaar van een waardevermindering van het geld vooral in de tegenwoordige aanzienlijke tekorten in de staatshuishouding. En dat gevaar is inderdaad niet ongegrond. Op het ogenblik, we wezen er reeds op, vult de staat deze tekorten vooral door leningen aan. Maar schulden maken is een slechte manier, om van schulden af te komen. Het is dan ook slechts een maatregel, om tijd te winnen, zodat wezenlijke bezuinigingen doorgevoerd kunnen worden of dat nieuwe bronnen van inkomsten voor de staat kunnen worden aangeboord. Een wezenlijke bezuiniging, dat is een wezenlijke bestrijding van het gevaar van inflatie, zou natuurlijk daarin liggen, de enorme lasten van militaire uitgaven af te schaffen. Of bijv. door afbetaling van staatsschulden en de uitbetaling van de rente op de staatspapieren stop te zetten, eventueel een streep er door te halen. Want deze uitgaven omvatten te samen ongeveer 80 procent van de begroting. Maar daaraan denkt de Stichting natuurlijk niet. Niet zij zal de onkosten van de oorlog betalen, maar die moeten uit de arbeidende bevolking komen, al wordt deze daarbij tot op het gebeente uitgebuit.

Deze nobele heren, streven naar. Een sluitende staatsbegroting in de kortst mogelijke tijd. Dit moet geschieden door een doelmatig en zuinig overheidsbeheer. Daarom verlangt de Stichting, dat bij het toestaan van een uitgave tegelijk voorzien wordt in het aangeven van de middelen, waar het geld vandaan moet komen. Een kind kan nagaan, wat dit betekent. Het zuinige overheidsbeheer heeft betrekking op verschillende dingen. Ten eerste een massa-ontslag van personen in staatsdienst. Niet van militairen, maar van amb-

tenaren en dergelijke. Het betekent, dat de lonen niet verhoogd mogen worden. Het betekent, dat de sociale wetgeving afgebroken moet worden en dat er geen sprake van nieuwe sociale hervormingen zijn mag. Het betekent, dat bezuinigd moet worden ten koste van de arbeidende bevolking, opdat Zij hun renten verder kunnen binnenhalen.

Deze onbaatzuchtige steunpilaren van onze gezegde samenleving hebben echter nog meer op hun verlanglijstje. Punt 5 van hun program verlangt een verhoging van de rentevoet. Jawel, ze krijgen naar hun zin te weinig voor hun niets-doel! En punt 6 verlangt, dat de staat enige miljoenen aan de aandeelhouders van de Nederlandse Bank cadeau doet, omdat deze Bank haar vordering op Duitsland niet betaald krijgt. Dat is een zuinig staatsbeheer en een uitstekend middel, om de begroting sluitend te krijgen. We zeiden het reeds: de brutaliteit van deze lieden kent geen grenzen!

Maar hiermee is de Stichting nog niet tevreden. De waardevermindering van het geld ontstaat, doordat er te weinig goederen zijn in verhouding tot de grote hoeveelheid geld, die onder de mensen gaat. Dus als er harder gewerkt wordt, natuurlijk tegen dezelfde lonen, komen er meer goederen. Hierbij is echter te bedenken, dat die goederen dan beschikbaar komen voor de mensen. **DIE OVER GELD BESCHIKKEN.** Dat is de arbeidende bevolking niet. Het resultaat zou dus wel zijn, dat het gevaar voor inflatie inderdaad vermindert, maar langs de weg van verscherpte uitbuiting der arbeidende bevolking. De goederenrijkdom neemt wel toe, maar de arbeidende bevolking krijgt er geen groter deel van. In verhouding tot de maatschappelijke rijkdom gaat de arbeidende bevolking dus achteruit, wat wel de betrekkelijke verarming“ wordt genoemd.

Bij de propaganda voor de verhoogde productie wordt daarbij altijd in uitzicht gesteld, dat hierbij tegelijk de goederenprijs zou dalen en dat de kosten van stijgen. Zelfs wanneer dit juist zou zijn, is het absoluut zeker, dat de arbeidende bevolking daarvan geen vruchten zou plukken. Waarom niet?

Omdat de staatskosten zo ontzaglijk hoog zijn, dat de directe en de indirecte belastingen tot het uiterste opgeschroefd blijven. Zouden de kosten van het levensonderhoud inderdaad iets dalen, dan is het absoluut zeker, dat bijv. de huren worden ver-

hoogd, of dat de staat de directe of indirecte belastingen verzwaart. We behoeven ons op dat punt niet de geringste illusie te maken! Daarom heeft de arbeidende bevolking bij deze verhoogde productie absoluut geen belang. Het is niets anders dan verhoogde uitbuiting ten bate van de niets-nuttende couponnetjes-knippers.

We kunnen deze propaganda voor verhoogde productie, zoals die door de mannen van de coupon-schaar wordt gevoerd, ook in andere woorden beschrijven. De bezittende klasse heeft ettelijke millarden aan kapitaal belegd, hetzij in fabrieken of andere ondernemingen of in staatspapieren. Maar deze millarden hebben alleen dan waarde voor hun bezitters, als ze rente opbrengen. En deze rente kan alleen komen uit de arbeid van de bevolking. Anders gezegd: de bevolking moet het kapitaal van ettelijke millarden „bevruchten“. Zoals de zaken er nu echter bij staan, kan de bevolking de rente van zulk een ontzaglijk kapitaal niet opbrengen. Daarom kan hier op twee manieren een oplossing gevonden worden. Dat is ten eerste door een streep te halen door grote delen van dit kapitaal. Als het kapitaal kleiner is, kan de bevolking de rente wel opbrengen. En ten tweede door de uitbuiting aan te schroeven, zodat grotere winsten voor het kapitaal ontstaan.

Natuurlijk voelt de bezittende klasse er bitter weinig voor, in eigen vlees te snijden, door afstand te moeten doen van grote bedragen. Maar toch zal ze er niet aan ontkomen. Het is onvermijdelijk. Een heffing intrens van de grote kapitalen staat voor de deur. En de opbrengst daarvan vloeit af naar het buitenland, vooral naar Amerika.

Het is echter duidelijk, dat de bezittende klasse bij dit snijden niet verder gaat dan nodig is, om de arbeidende bevolking de rente van het overblijvende kapitaal te kunnen doen opbrengen. Hoe diep zal de bezittende klasse in eigen vlees moeten snijden?

Dat hangt af van de arbeidende bevolking. Hoe gemakkelijker deze zich aan de „verhoogde productie“ dat is aan de verscherpte uitbuiting onderwerpt, hoe minder de bezittende klasse behoeft af te schrijven, hoe groter haar belegde kapitalen kunnen blijven. Dat wil zeggen, dat in die mate de onkosten van de oorlog op de arbeidende bevolking kunnen worden. En hoe beter de arbeidende bevolking zich tegen de verscherpte uitbuiting, door lage lonen en lange arbeidstijd, weet te verzetten, naar die mate is de bezittende klasse verplicht kapitaal af te schrijven.

De „strijd tegen de inflatie“ is daarom niets anders dan de strijd, wie de kosten van de oorlog zal betalen. En zolang de arbeidersklasse zich aan de verhoogde uitbuiting onderwerpt, zolang is de bezittende klasse tegen inflatie. Maar blijkt de arbeidende bevolking inderdaad over voldoende weerstand te beschikken, dan heeft de bezittende klasse nog andere pijlen op haar boog. In dat geval nemen de industriële en handelsondernemingen de leiding en voeren ondanks het tegenprutten van de geldkapitalisten van de „Stichting“ zelf een inflatie door. Want daarmee daalt het levenspeil van de hele arbeidende bevolking en is de verscherpte uitbuiting meteen bereikt. Dat grapple hebben ze in Frankrijk en Amerika pas uitgehaald. De loonsverhogingen die daar door middel van stakingen zijn doorgevoerd, zijn alweer ongedaan gemaakt door de prijsstijgingen, die de bezittende klasse nadien heeft weten door te voeren.

Daarom biedt het kapitalisme voor de arbeidende bevolking geen hoopvolle perspectieven, zij het met of zonder inflatie. Zolang de bezittende klasse het beheer over het bedrijfsleven in handen houdt, kan van een nieuwe opgang naar beter levenspeil geen sprake zijn. Daarom liggen de klassetegenstellingen nu veel scherper dan ze ooit zijn geweest, ondanks het geleuter over de „gemeenschap“, waarmee de bezittende klasse en haar trawanten ons dagelijks in de pers en over de radio onopzettelijk maken. En daarom komt nu ook de strijd om het beheer over het hele bedrijfsleven binnen de gezichtskring.

Werft nieuwe abonne's voor „Spartacus“

In overeenstemming met de conclusie van het rapport van bovenstaande commissie is het Amerikaanse leger reeds met een verdedigingsplan gekomen. Geen woord wordt daarin gerept over een bescherming van de bevolking, blijkbaar een hopeloze taak. Maar: „Indien wij nu, inplaats van een enkel land, het gehele Westelijk Halfrond beschouwen, doelmatig georganiseerd als de verdedigende eenheid, dan is het onmiddellijk duidelijk, dat zelfs een grootscheepse verrassende aanval met atombommen nauwelijks de mogelijkheid tot vergelding zou kunnen vernietigen voordat tegenmaatregelen konden worden genomen en de atoomoorlog overgebracht naar het aanvallende land. Geen natie kon er op rekenen het verenigde en georganiseerde Westelijk Halfrond met een enkele slag buiten gevecht te stellen. Het zou daarom geen verleidelijk doel zijn.“ Dit betekent dus, dat de Verenigde Staten van plan zijn, geheel Noord- en Zuid-Amerika in een groot voor de oorlog georganiseerd gebied te verenigen. Verder voorzien de Amerikaanse plannen in het bouwen van versterkingen in het Noordelijk deel van de Pacific (Stille Zuidzee).

Dutch Harbour in Alaska, de Aleoeten, die zich uitstrekken in het Noordelijk deel van de Pacific tussen Alaska en Siberië, Hawaii en de Marianen, tenslotte Goeam, 't meest Westelijke steunpunt van Amerika zullen zwaar worden versterkt. Over de Amerikaanse bruggehoofden in Oost-Azië en Europa behoeven we niet te spreken. Ook op 't Noordelijk front treft Amerika voorbereidingen, want de directe aanval van Rusland wordt verwacht door de lucht via de Noordpool. Kortgeleden nam een Amerikaans reuzevliegtuig deze route. In gelijke mate wordt in Rusland aan de verkenning van het poolgebied gewerkt.

Het kan een ieder duidelijk zijn, dat op het ogenblik twee continenten zich op de oorlog voorbereiden. Dat de oorlog uit zal blijven, omdat geen land zou durven aan te vallen uit angst voor de represailles is natuurlijk waanzin. Beide continenten beschikken over voldoende ruimte om althans het militaire apparaat in tact te houden. Er is niets, wat erop wijst dat de Amerikaanse en Russische regeringen spaarzaam met hun bevolking zullen omspringen dan de Duitse en Japanse.

De oorlogvoorbereidingen worden thans gevoerd op elke mogelijke wijze. Door het bezetten van strategische punten in de gehele wereld, door het organiseren van de economie en het produceren van nieuw wapentuig, door het koortsachtig werken aan nieuwe, nog moorddadiger uitvindingen. Maar temidden van al deze voorbereidingen moeten we één gezegde niet vergeten: *De oorlog zal duren zolang hij het duurt.* De regeringen weten het, en zij dragen er zorg voor een oorlogsstemming te kweken onder de bevolkingen. Want zij weten, dat alleen op deze wijze zij een oorlog kunnen voeren. Maar ook wij moeten dit weten. En daarom moeten wij alles doen om dit tegen te werken. Wij moeten deze oorlogspropaganda door kruisen; de wil moet leven, overal, niet om mee te gaan in de oorlog, maar om alles te offeren om de oorlog onmogelijk te maken. Wij moeten daarom onze eigen oorlog beginnen, onze klasseoorlog tegen onze onderdrukkers en uitbuiters, onze moordenaars in alle landen der wereld. Wij moeten hun juk van ons afwerpen en niet rusten voordat wij als overwinnaars uit deze oorlog zullen treden.

Zonder commentaar

Wij lezen in het katholieke dagblad „De Maasbode” van 12 Oct.:

„Het tweede punt van de aanklacht tegen Spanje is, dat dit land staat onder het fascistisch bewind van Franco. In Spanje heerst minder een fascistisch bewind dan een verzachte militaire dictatuur, enigermate traditioneel in dit land en Latijns Amerika. Deze steunt op het leger, de politie en vooral in de eerste tijd op een politieke partij, de Falange. Er is een volksverteenwoordiging, de Cortez, die zeker niet in alle opzichten vrijheid van controle en critiek heeft, en Franco schijnt helaas nog niet te willen of te kunnen overgaan naar het uitbreiden van de volksinvloed op het bewind.”

Dienzelden dag lezen wij in „Het Parool”:

„Federico Curieses, een 72 jaar oude katholieke priester, die bekend staat om zijn liefdadigheidswerk onder politieke gevangenen, is door de Spaanse politie in hechtenis genomen en wordt geïsoleerd van de buitenwereld, vastgehouden door den aanklager voor de onderdrukking van het communisme.” verneemt A.P. uit gezaghebbende bron te Madrid. In welingelichte kringen was niets bekend van een beschuldiging tegen den priester, doch men nam aan, dat deze van ernstige aard was, daar hij gearresteerd was door de burgelijke politie.”

En op Donderdag 24 Oct. lezen wij in „Het Parool”:

„Wanneer men zo eens verneemt, hoe groot Franco's „verdedigingsleger” inmiddels geworden is, huivert men. Aan de Spaanse grens staan 19 infanterie-devisies, 32 regimenten artillerie, 13 regimenten genie, 1½ regiment tanks, 1 regiment gemotoriseerde cavalerie en 3 bataljons luchtmacht, tezamen bijna een half miljoen man. Er zijn 40.000 Duitse militairen, specialisten van de Gestapo meerechts, om met anderen aan de Spaans-Franse grens de orde en rust te bewaren. In Orense en El Ferrol worden regelmatig politieke gevangenen gefusilleerd; veemmoorden zijn in het Convento de Celano, schering en inslag; in Ciudad Real leven 82 gevangenen in een ruimte, juist voldoende om te ademen.”

Verzachte militaire dictatuur, zegt de Maasbode. De Cortez heeft zeker niet in alle opzichten vrijheid van critiek en controle. Ons dunkt, dat deze drie onder elkander geplaatste berichten wel voor zichzelf spreken en dat verder commentaar overbodig is.

Wij verzuimden nog te melden, dat de lezing „Eerlijkheid in het huwelijk” gehouden is door Mevr. R. de Korte, voor de Ned. Vereniging voor Sexuele Hervorming.

AAN ONZE ABONNEES

Het 4e kwartaal ving op 1 October aan. Alle abonné's hebben echter nog lang niet het abonnementsgeld ad f 1.95 overgemaakt.

Erst over enkele weken is de administratie, die enige achterstand had, bijgewerkt. Dan worden vragenstellers ingelicht en de kwitanties van hen, die dan nog niet betaalden, ter inning aangeboden. Bespaar ons veel werk. Help ons aan geld. Stort direct het verschuldigde op de postrekening van Uitgeverij De Vlam te Amsterdam no. 168797.

DE VLUCHT

Dit is een fragment uit het elders in dit blad gerecenseerde boek van Dola de Jong „En de akker is de wereld.” Het laat schrijnend duidelijk zien, hoe kinderen reageren op doorleefde verschrikking. Het schetstje waarvan hier sprake is, speelt zich af in de school. De klas bestaat uit twee groepen: inheemse Franse kinderen en een aantal kinderen van emigranten.

Een jongetje van 6 jaar, vluchtelingetje, mag vertellen wat hij op een plaat ziet.

„Een huis,” begon Pierre, „een meneer, een tuin een kat.....”

— Ho ho, niet zo haastig! Wat doet die meneer? Waar gaat hij naar toe? Kom, dat weet je wel. Kijk eens goed?

— Hij gaat weg omdat de moffen hem dood willen schieten.

De hele klasse barst in lachen uit en Pierre, die het ernstig bedoeld had, sprong snel naar zelfrechtvaardiging, ratelde met een schrille stem boven het lawaai uit:

— Hij moet vluchten voor de Duitsers, die staan om de hoek met zilveren helmen op, en hij heeft net uit het raam geschoten.

— Silence, silence. Monsieur Césatie sloeg op de bank. Nee, main non, hij gaat naar kantoor, mijn jongen, zie h ijdraagt een actetas onder de arm. — Nietwaar, zei Pierre, hij moet vluchten. Hij wreef de beenstomp onder de bank, die plotseling brandde, tranen stonden in zijn ogen, hij voelde een brok in zijn keel.

— Niet deze meneer, mon petit. Dit is een monsieur, staan aan het hek en wuiven hem na. Kijk, de hond Hij gaat naar kantoor. Zie, zijn vrouw en kinderen en de kat kijken hem ook na, is dat niet aardig? Hij komt straks weer thuis. Na kantoor. Dan wachten ze hem op. De onderwijzer sprak opgewekt en vol overtuiging. De kinderen waren nu stil, enkelen omdat zij Pierre's nood voelden, anderen wachtten met kinderwreedheid op de afloop.

— Nietwaar! Pierre's stem trilde. Hij moet vluchten en hij komt niet terug, maar ze weten het niet. Hij strekte een hand uit, wees op de figuren van de dame en de kindeken, de hond en de kat. Ze weten het nog niet.

— Hij liegt, kwam een stem achter uit de klas. — Nietwaar, c'est comme il dit (het is zoals hij zegt). Een kleine jongen, die anders weinig spraakzaam was, keek met donkerer ogen, knikte ernstig. Het is zoals hij zegt, er hat ganz recht (hij heeft groot gelijk).

— De Nazi's hebben geen zilveren helmen! riep een ander, niemand heeft zilveren helmen, Dummkopf!

Een jongen rees in zijn bank om een denkbeeldig machine geweer af te schieten: e-e-e-e-e..... Monsieur Césatie wreef zich het voorhoofd droog, verstopte zich achter de helderwitte zakdoek.

— Deze plaat is gedrukt, voordat Pierre geboren was, zei een jongen wijs, toen behoefde niemand te vluchten. Dat was voor de oorlog, toen was er geen oorlog.

— Dat is waar, beaamde monsieur Césatie. En dan vrolijke Heb ik jullie al verteld, dat ik gisteren een karavaan gezien heb? — Ik ook! — Waar? — Echte kamelen?

Meneer Césatie vertelde opgewekt van de karavaan.

Ter aanvulling

In het Handelsblad van Vrijdag 25 Oct. lezen we:

REPUBLIKEINSCHE STEMMEN

„Het te Batavia verschijnende Republikeinsche „Nieuwsblad” wekt het kabinet. Sjahrir op, het wantrouwen in het binnenland ten aanzien der Nederlandsche bedoelingen te bestrijden, strenge controle op de radio uit te oefenen en te toonen, dat Sjahrir de macht heeft, den wapenstilstand door te voeren tegenover de nationalistische extremisten.

Te Djokjakarta is een congres gehouden van het Verbond van Vakverenigingen van geheel Java. Een der afgevaardigden, de communist Alimin, zeide, dat er in de Republiek geen geëxploiteerde arbeiders meer bestaan, omdat de bedrijven aan den staat behoren, zodat er geen klas-sentegenstellingen meer zijn. Soekarno waarschuwde tegen het overnemen van Marxistische theorieën en nam stelling tegen het anarchosyndicalisme dat slechts opkomt voor de belangen der voortbrengers en niet voor die der ganse gemeenschap. De nieuwe democratie zal geen copie zijn der Europeesche, aldus Soekarno. Werkgever zal de regering zelf zijn. In een resolutie werd een aandeel geëischt voor de vakbonden in het beheer der staatsbedrijven.”

Oorlogsslachtoffers

De Zwitserse gezant te 's Gravenhage heeft in zijn blijk van deelneming met de ramp te Apeldoorn, waarbij als gevolg van het roekeloos omspringen van een leger-vliegtuig 24 doden te betreuren zijn, onder meer betoogd, dat 't noodlot jonge slachtoffers heeft toegevoegd aan de lijst van hen, die gevallen zijn tijdens de oorlog. Hiermede werd van onverwachte zijde wel zeer duidelijk aangetoond, dat vrede blijkbaar een rekbaar begrip is en veelal gebruikt wordt als pauze, waarin voorbereidingen voor nieuwe botsingen getroffen worden.

V. S. V. vergadering

Maandag 25 November.

Houdt deze avond vrij.

Volgende week nader bericht.

Denkt om de Datum.

BROCHURES

„Van Slavenmaatschappij tot Arbeidersmacht” f 0.90

„De Arbeidersraden” 1e deel f 1.25

Te bestellen bij de administratie of bij de bezorgers

9 November 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 45

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Alle gelden naar Uitgeverij „De Vlam”
postgiro 168797 te Amsterdam

Voorvechters van de vrede

De berichten in de pers geven ons een beeld van de redevoeringen der staatslieden op congressen, in parlementen, voor verslaggevers van kranten en waar zij maar de gelegenheid vinden om in het openbaar gehoord te worden. Het is een woordenduel, dat, over het publiek heen tot de tegenstanders gericht er op berekend is de grote massa achter hun politiek te scharen.

Zo sprak Byrnes in zijn bekende rede te Stuttgart over het besluit van Amerika om in Duitsland zijn eigen gang te gaan, zonder rekening te houden met wat Rusland er van zegt.

De tegenstelling tussen Amerika en Rusland kreeg daardoor een officieel karakter en de pers kon een „gespannen toestand” constateren.

Daarop nam Stalin het woord en sprak tot een verslaggever van de „Sunday Times” kalmerende woorden. Hij had vertrouwen in de vrede, ontkende „tegen het Westen gericht” bedoelingen in het door Rusland bezette gebied van Duitsland en meende, dat vreedzame samenwerking mogelijk moest zijn, ondanks ideologische verschillen.

Daarna weer deed Churchill „onthullingen” in het Engelse parlement, door bekend te maken, dat Rusland 200 divisies in Oost-Europa onder de wapenen heeft. Stalin antwoordde een verslaggever van „United Press” en deelde mede, dat het maar 60 divisies zijn, die eerstdaags tot 40 divisies zullen worden teruggebracht. Hij sprak zich uit voor een economische samenwerking en geloofde niet in een dreigende oorlog. Dit gevaar komt alleen van de kant van de oorlogshiters, zoals Churchill en consorten.

Het zijn weer kalmerende woorden en men kan duidelijk zien, dat Rusland zich in dit woordenduel in het defensief bevindt. Maar er is verandering in het spel. Thans weet de pers te berichten, dat „Molotof aggressief” is. Hij richtte aanvallen op de dollardiplomatie, en kwam in de algemene vergadering van de U.N.O. met het voorstel om de wapeniging te beperken. Als eerste taak om daartoe te komen, moest de aanmaak en het gebruik van atoombomben in de oorlog worden ver-

boden en praktische maatregelen op dit gebied worden beraamd.

Amerika antwoordde bij monde van den senator Austin, dat de U.S.A. bereid zijn geheel en al samen te werken met alle andere leden van de U.N.O. om maatregelen te nemen voor ontwapening.

Zo gaan de redevoeringen over en weer, en het publiek, dat er door de pers kennis van neemt, ziet in deze vorm de tegenstellingen, die zich tussen de grote machten steeds meer toespitsen, maar die toch weer door „kalmerende woorden” van de grote staatslieden worden verzacht, of door tegemoetkomingen overbrugd.

Het schijnt, alsof de politiek door de grote mannen wordt gemaakt en dat vrede en oorlog van de goede of de kwade wil dier staatslieden afhankelijk is.

Maar het is een bedriegelijk beeld, niets is minder waar dan dat! Wij allen kunnen weten, dat nog geen 10 jaar geleden het zelfde spelletje is gespeeld.

Toen was het Hitler, die in grote redevoeringen aan de wereld de aanspraak van Duitsland op een plaats onder de zon bekend maakte, en die tenslotte met het voorstel van een algemene ontwapening kwam, terwijl intussen de laatste hand werd gelegd aan de volledige toerusting van Duitsland voor de aanstaande strijd.

Ook toen werden over en weer redevoeringen gehouden en sloofden de staatslieden zich uit om dreigende conflicten te bezweren. Chamberlain was het zelfs gelukt, door het bekende verdrag van München, „de vrede te verzekeren.” En wij weten nu ook, dat dit verdrag een episode was in de loop der gebeurtenissen, die zonder ophoud naar de verschrikkelijke uitbarsting van de tweede wereldoorlog voerden.

Het bleek, dat de grote mannen de geschiedenis niet maken, al probeert men de

wereld nog wijs te maken, dat Hitler de kwade geest onder de grote mannen was en dat hij met zijn vrienden de oorlog op hun geweten hebben.

Het was niet Hitler, maar de heersende klasse van Duitsland die uit de wereldcrisis, van 1929 af, geen andere uitweg wist dan bewapening, uitbreiden van het door hen beheerste gebied, een groter aandeel in de wereldhandel, nieuwe koloniën, beschikking over grondstoffen, die noodzakelijk zijn voor de industriële verwerking, enz.

Zij had de beschikking over een geweldig industrieel apparaat met een miljoenenbevolking van bekwame arbeiders en kon er als gevolg van de crisis niets mee beginnen. Het bankroet van het Duitse kapitalisme was reeds een feit en het buitenlandse kapitaal trad als schuldeiser op. De uitverkoop van de Duitse kapitaalbezittingen had maar moeten plaatsvinden. Maar de bezittende klasse van Duitsland liet zich haar eigendommen niet zonder strijd ontnemen.

De Nazi-partij met haar programma voor herbewapening van Duitsland en de strijd om de wereldmacht, werd tot heersende partij en Hitler haar woordvoerder en leider. Nadat toen in de volgende jaren de geweldige productiekraft van Duitsland op deze politiek was gericht, kon geen enkele staatsman, al zou hij nog zo „groot” zijn geweest, de komende uitbarsting meer tegen houden. De strijd werd gestreden en eindigde met de vernietiging van de Duitse macht.

Bij het lezen van het bericht, dat Molotof in de U.N.O.-vergadering te New-York met het voorstel tot bespreking der bewapening is gekomen, dringt zich de vraag op: Herhaalt zich de geschiedenis? Zijn wij reeds zo ver in de voorbereiding van de nieuwe wereldbotsing als in de dagen, toen Hitler aan de wereld de algemene ontwapening voorstelde?

Het voorstel van Hitler werd gedaan onder voorwaarden, die de heersende klassen van de andere landen niet konden en wilden aanvaarden, want ze betekenden voor hen afstand van kapitaalbezit, prijsgeven van koloniën ten gunste van Duitsland, enz.

Het voorstel van Molotof stelt zulke voorwaarden niet, maar vraagt alleen beperking van de bewapening, voornamelijk ten

Uit de inhoud:
Is de „Republiek van”
Japanse makelij?
Nederland in nood
Gaaf de opbouw
stagneren